

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У
БЕОГРАДУ
ГжЗ 160/20
9.12.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Снежане Живковић, председника већа, Маје Чогурић и Милице Аксентијевић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., ..., чији је пуномоћник Лидија Лалетин, адвокат из Београда, Драгише Брашована 1, против тужених "Ringier Axel Springer" д.о.о. Београд из Београда, Жоржа Клемансоа 19, ББ, ВВ, ГГ и ДД, чији је заједнички пуномоћник Душан Стојковић, адвокат из Београда, Његошева 28-а, ради накнаде штете, одлучујући о жалбама тужиле и тужених "Ringier Axel Springer" д.о.о, ББ, ГГ и ДД, изјављеним против пресуде Вишег суда у Београду ПЗ 119/16 од 23.12.2019. године, у седници већа одржаној дана 9.12.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена жалба тужиле, изјављена против става првог изреке пресуде Вишег суда у Београду ПЗ 119/16 од 23.12.2019. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужених "Ringier Axel Springer" д.о.о, ББ, ГГ и ДД и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 119/16 од 23.12.2019. године у ставовима првом и петом изреке.

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиле и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 119/16 од 23.12.2019. године у ставу другом изреке.

УКИДА СЕ пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 119/16 од 23.12.2019. године у ставовима трећем и шестом изреке и у тим деловима предмет **ВРАЋА** истом суду на поновно суђење.

ОДБИЈА СЕ захтев тужених "Ringier Axel Springer" д.о.о, ББ, ГГ и ДД за накнаду трошкова другостепеног поступка.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиле за накнаду трошкова другостепеног поступка истакнут у односу на тужене "Ringier Axel Springer" д.о.о, ББ, ГГ и ДД.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду ПЗ бр.119/16 од 23.12.2019. године, ставом првим изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиле, па су обавезани тужени "Ringier Axel Springer" д.о.о, ББ, ГГ и ДД да тужилци на име нематеријалне штете услед претрпљених душевних болова због повреде части и угледа солидарно исплати износ од 50.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 23.12.2019. године, до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле у

делу којим је тражила да суд обавезе тужене из става првог изреке да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених душевних болова због повреде части и угледа преко досуђеног износа од 50.000,00 динара у ставу првом изреке, до укупно траженог износа од 250.000,00 динара, солидарно исплате износ од још 200.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 23.12.2019. године. Ставом трећим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље у делу којим је тражила да суд обавезе тужену ВВ да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених душевних болова због повреде части и угледа исплати износ од 250.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 23.12.2019. године. Ставом четвртим изреке, одбачена је тужба тужиље у делу којим је тражила да се обавезу тужени да пресуду суду објаве о свом трошку у листу "Ало" у року од 8 дана од дана доношења. Ставом петим изреке обавезани су тужени из става првог изреке да тужиљи солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 80.200,00 динара, са законском затезном каматом почев од извршности пресуде, до исплате. Ставом шестим изреке, обавезана је тужиља да туженој ВВ накнади трошкове парничног поступка у износу од 66.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од извршности пресуде, до исплате.

Против наведене пресуде тужиља и тужени "Ringier Axel Springer" д.о.о. Београд, ББ, ГГ и ДД су благовремено изјавили жалбе, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. Тужиља наведену пресуду побија у ставовима првом, другом, трећем, петом и шестом изреке, док тужени побијају ову пресуду у ставовима првом и петом изреке.

Тужени су доставили одговор на жалбу тужиље.

Испитујући правилност побијане пресуде у границама законских овлашћења из члана 386. Закона о парничном поступку-ЗПП ("Службени гласник РС", бр.72/11, са изменама и допунама), Апелациони суд у Београду је нашао да жалба тужених "Ringier Axel Springer" д.о.о, ББ, ГГ и ДД није основана, а да је жалба тужиље делимично основана у делу у којем је дозвољена.

Наиме, тужиља нема правни интерес за изјављивање жалбе против одлуке садржане у ставу првом изреке побијане пресуде којом је делимично усвојен тужбени захтев и у погледу којег је успела у спору, због чега је применом одредбе члана члана 378. став 3. у вези члана 401. тачка 1. ЗПП, одлучено као у ставу првом изреке.

У првостепеном поступку у погледу одлука садржаних у ставу првом, другом и петом изреке побијане пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тач. 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које овај суд као другостепени суд пази по службеној дужности, нити је у овом делу учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, на коју се жалбеним наводима странака неосновано указује. Супротно наводима жалби изрека побијане пресуде је у овом делу разумљива, не противречи сама себи, као ни разлозима који су у њеном образложењу наведени у погледу свих битних чињеница, а које несумњиво произлазе из изведених доказа и целокупног стања у списима, због чега побијана пресуда у овом делу нема недостатака због којих се не би могла испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, дана ... године у дневним новинама "Ало" на странама ... и ... је објављен наслов "... удавио цимера", а на страни осам "... му пружио подршку" и испод је наведен текст "док је трајало суђење за ... је осим супруге ... посећивала као и ... и ...". На страни ... објављена је слика тужиље АА без њене сагласности. Предметни текст садржи неистиниту информацију јер тужиља никада није

... док је био у ..., за време трајања суђења за ..., већ је само у својству јавности присуствовала суђењу. Тужилца је ... а због објављивања спорног текста имала је професионалних проблема јер је у то време припремала... у сарадњи са ..., па је у разговору са тадашњим ... питана зашто иде у посете ..., што је утицало и на атмосферу у ... где ради где су коментарисали овај натпис. Тужени "Ringier Axel Springer" д.о.о. је издавач дневних новина "Ало", тужени ББ је главни и одговорни уредник дневног листа "Ало", тужена ВВ је уредник вести дневног листа "Ало", а тужени ГГ и ДД су новинари, односно аутори спорног текста.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је оценио да су испуњени услови за одговорност тужених "Ringier Axel Springer" д.о.о. Београд, као издавача медија, ББ, као одговорног уредника дневног листа "Ало" и тужених ГГ и ДД, аутора спорног текста за нематеријалну штету коју је тужилца претрпела у виду душевних болова због повреде части и угледа проузрокованих објављивањем текста у коме се помиње у дневним новинама "Ало" од године на ... и ... страни. Наиме, анализирајући спорни текст првостепени суд је закључио да предметни текст садржи одређену и јасну формулацију из које се просечан грађанин читањем информише о предметном догађају, а код кога се ствара свест о тужилци као неком ко пружа подршку ... посећујући га у ... за време трајања суђења. Даљим навођењем у тексту имена лица која су посећивала ... док је трајало суђење, између осталих и тужилце, имплицира се да се ради о лицима која су подршка ... Само коришћење глагола "посећивала" несумњиво упућује на закључак да се ради о посетама ... у ..., а не о присуствовању суђењима. Овакав текст, односно информација представља чињеничну тврдњу чија истинитост подлеже испитивању у складу са пажњом применом околностима. Како је утврђено да тужилца никада није посетила ... за време трајања суђења за ... већ је само у својству јавности присуствовала суђењу, произилази да аутори текста и уредник новина нису поступили у свему у складу са чланом 9. ЗЈИМ, те да информације које су у спорном тексту објављене представљају неистините информације. Уз спорни текст објављена је и фотографија тужилце што указује да су тужени тежили приликом објављивања спорног текста сензационализму јер су уз такве наслове објавили и фотографију тужилце која није била нужни пратећи део самог текста због чега би се интерес јавности у конкретном случају могао задовољити објављивањем потпуне и истините информације и без фотографије саме тужилце, посебно имајући у виду да за објављивање тужилца није дала своју сагласност. Објављене неистините информације усмерене су на приказивање тужилце у негативном контексту као неког ко пружа подршку лицу познатом јавности као особи ..., и притом окривљене за ..., због чега је спорни текст лезионо подобан да код тужилце изазове душевне болове због повреде части угледа, до чега је у конкретном случају и дошло повредом достојанства тужилце, о ком достојанству ни тужени као оснивач дневног листа "Ало", ни одговорни уредници ни аутори текстова нису водили рачуна.

Приликом одлучивања о правичном износу новчане накнаде нематеријалне штете првостепени суд је применом одредбе члана 232. ЗПП и члана 200. ЗОО тужилци досудио износ од 50.000,00 динара налазећи да овај износ представља, с обзиром на све околности случаја, правичну новчану накнаду због чега је преко досуђеног до траженог износа од 250.000,00 динара одбио тужбени захтев тужилце као превисоко опредељен. На досуђени износ накнаде првостепени суд је применом одредбе члана 277. ЗОО досудио и законску затезну камату почев од пресуђења, до исплате. Одлуку у ставу трећем изреке првостепени суд је донео имајући у виду да тужилца није доставила доказе у прилог чињеници да је тужена ВВ уредник рубрике "Вести" дневних новина "Ало", те да је тиме као одговорни уредник пасивно легитимисана у овој правној ствари.

Све важне чињенице за одлуку садржану у ставовима првом и другом изреке

побијане пресуде која се односи на захтев тужиље за накнаду нематеријалне штете у односу на тужене “Ringier Axel Springer” д.о.о. Београд, издавача дневних новина “Ало” ББ, главног и одговорног уредника листа “Ало” и тужених ГГ и ДД, аутора предметног текста, првостепени суд је правилно и потпуно утврдио доказима које је правилно оценио применом одредбе члана 8. ЗПП. Жалбама тужених и тужиље којима се побија првостепена пресуда у овом делу није доведена у сумњу правилност и потпуност утврђеног чињеничног стања, а у жалбама се не истичу нове чињенице, нити предлажу нови докази у смислу одредбе члана 372. ЗПП.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање, правилно је првостепени суд применио материјално право и то одредбе чл. 9, 79, 80, 112, 113, 114. и 115. Закона о јавном информисању и медијима (ЗЈИМ) и члана 200. ЗОО када је делимично усвајио тужбени захтев за накнаду нематеријалне штете на име претрпљених душевних болова због повреде части и угледа тужиље, а за своју одлуку је дао јасне и непротивречне разлоге које у свему као правилне прихвата и овај суд као другостепени.

Жалбеним наводима тужених правилност и законитост побијане одлуке у ставу првом није доведена у сумњу. Ово из разлога што је првостепени суд правилно закључио да су у спорном тексту објављеном на ... и ... страници дневних новина “Ало” дана ... године објављене неистините информације о тужиљи подобне да повреду њено достојанство личности, част и углед, до чега је у конкретном случају и дошло имајући у виду последице које су настале у психичкој сфери тужиље, као и у њеном приватном и професионалном окружењу, као и да тужени нису поступали у складу са стандардом новинарске пажње прописаном одредбом члана 9. ЗЈИМ, с обзиром на то да приликом објављивања информација о тужиљи нису проверили, са пажњом примереном околностима истинитост информација, на који начин су приступили и писању спорног текста, због чега постоји њихова одговорност за накнаду нематеријалне штете коју тужиља трпи. Супротно наводима жалбе тужених којима се указује да је у тексту јасно написано да је тужиља окривљеног ... посећивала док је трајало суђење и да се нигде у тексту не наводи да га је тужиља посећивала у..., из употребљеног израза “посећивала” и по оцени овог суда може се извести закључак да је тужиља у ... посећивала окривљеног као лице које је у јавности повезано са ..., за шта је у току првостепеног поступка несумњиво, на основу извештаја надлежних органа и исказа тужиље и тужених новинара ГГ и ДД, утврђено да није истина. Ово посебно уколико се има у виду сам наслов текста “... удавио цимере!” и начин опреме текста из којег се може извести закључак да предметни текст обрађује тему ... боравка у ..., због чега код просечног читаоца може створити уверење да је тужиља посећивала ... управо у ..., те да постоји висок степен присности и блискости тужиље са наведеним лицем што не произлази из утврђеног чињеничног стања, а чињеницу да је тужиља у блиским односима са... тужени предложеним и изведеним доказима у току овог поступка нису доказали, а на њима је био терет доказивања такве чињенице у смислу одредбе члана 231. ЗПП. По налажењу овог суда, околност да је тужиља изјавила да познаје... и да је била на једном или два суђења ..., што јој је као јавности дозвољено у смислу одредаба закона који уређује кривични поступак, не упућује на такав закључак да је тужиља у изразито блиским односима са окривљеним и осуђиваним лицем, нити може бити подлога за вредносни суд новинара објављен у предметном тексту којим се имплицира да и тужиља (поред ...) пружа подршку ..., а за другачији закључак тужени нису приложили чињеничну грађу, нити су се саслушани новинари тужени ГГ и ДД изјашњавали о таквим сазнањима на основу извршених провера међусобних односа тужиље и окривљеног ..., већ су свој суд формирали само на основу чињенице присуства тужиље на суђењу Приликом оцене правилности закључка првостепеног суда да из спорног текста произлази да се ради о посетама тужиље у ..., овај суд је имао у виду да је у тексту наведена синтагма “док је трајало суђење” међутим налази да

наведена синтагма представља само временску одредницу дешавања, а да је имајући у виду употребљен израз “посећивала” у вези са целокупним контекстом објављеног текста, темом којом се бави предметни текст и опремом текста, закључак првостепеног суда правилан, те га као такав прихвата и овај суд као другостепени. Стога, како је наведена информација неистинита и лезионо подобна, имајући у виду да доводи у питање част и углед тужиље јер је доводи у блиску везу са лицем из ..., нису основани наводи жалбе тужених да објављеним информацијама о тужилји нису могле да буду повређене њена част и углед, због чега није могла ни да трпи душевне болове, па је по оцени овог суда првостепени суд правилно закључио да постоји основ одговорности тужених из става првог изреке за нематеријалну штету коју тужилја трпи објављивањем предметног текста.

Неосновани су жалбени наводи тужиље и тужених да је висина накнаде нематеријалне штете прениско, односно превисоко одмерена. Ово због тога што је висина правичне новчане накнаде тужилји правилно одмерена уз уважавање свих околности које у смислу члана 200. ЗОО утичу на овај вид накнаде имајући у виду непријатности којима је тужилја била изложена према садржини спорне информације у свом личном, друштвеном и професионалном окружењу, па је и по оцени овог суда досуђени износ од 50.000,00 динара за објављене информације у предметном тексту, правична новчана сатисфакција за претрпљене душевне болове због повреде права личности тужиље. Досуђивање накнаде нематеријалне штете у нижем, односно вишем износу по оцени овог суда не би одговарало значају повређеног добра и циљу накнаде, нити би одговарало њеној друштвеној сврси.

Суд је ценио и остале наводе жалбе тужиље и тужених и налази да су исти без утицаја на другачију одлуку, те их посебно не образлаже.

Потврђена је и одлука о трошковима у ставу петом изреке побијане пресуде с обзиром да је заснована на правилној примени одредаба чл. 150, 153. и 154. ЗПП и важеће АТ И ТТ.

Из наведених разлога применом одредбе члана 390. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке ове пресуде.

Међутим, основано се жалбом тужиље оспорава одлука садржана у ставу трећем изреке којом је одбијен тужбени захтев тужиље у односу на тужену ВВ, с обзиром на то да је у овом делу првостепена пресуда заснована на битној повреди одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП на коју се жалбом тужиље посебно указује. Ово из разлога што је изрека пресуде у овом делу неразумљива и противречна разлозима датим у образложењу пресуде, а у образложењу су дати нејасни и међусобно противречни разлози у погледу пасивне легитимације тужене ВВ због чега побијана пресуда у овом делу има недостатака због којих се њена правилност не може испитати, а због чега је и чињенично стање погрешно и непотпуно утврђено.

Наиме, у образложењу пресуде првостепени суд је утврђујући чињенично стање на основу изведених доказа закључио да је тужена ВВ уредник вести дневног листа “Ало”. Са друге стране, првостепени суд у својој правној оцени налази да приликом објављивања предметног текста о достојанству тужиље ни тужени као оснивач дневног листа “Ало”, ни одговорни уредници и аутори текстова нису водили рачуна, па с обзиром да је оваква оцена суда дата у множини произлази закључак да се односи, поред туженог ББ, главног и одговорног уредника дневног листа “Ало” и на тужену ВВ, као уредника посебне рубрике. Првостепени суд након тога одлучујући о тужбеном захтеву у односу на тужену ВВ оцењује да тужбени захтев тужиље у овом делу није

основан, јер тужила није доставила доказ у прилог чињеници да је тужена уредник рубрике вести дневних новина “Ало”, те тиме као одговорни уредник пасивно легитимисана у овој правној ствари. На наведени начин побијана пресуда садржи међусобно противречне разлоге због чега се не може испитати да ли је првостепени суд утврдио битну чињеницу да ли је тужена ВВ уредник рубрике у којем је објављен спорни текст у “Ало” или није. Притом, нејасан је и закључак да тужила није доставила доказе у прилог чињеници да је тужена ВВ уредник рубрике вести дневних новина “Ало”, имајући у виду одредбе чл. 230. став 1. и 231. ЗПП, којима је прописано је да ако суд на основу изведених доказа (члан 8.) не може са сигурношћу да утврди неку чињеницу, о постојању чињенице примениће правила о терету доказивања. Ставом 2. истог члана прописано је да странка која тврди да има неко право сноси терет доказивања чињенице која је битна за настанак или остваривање права, ако законом није другачије прописано. Ставом 3. прописано је да странка која оспорава постојање неког права сноси терет доказивања чињенице која је спречила настанак или остваривање права или услед које је право престало да постоји ако законом није другачије прописано. Полазећи од садржине тужбеног захтева тужиле, терет доказивања чињенице да је тужена ВВ одговорни уредник поједине рубрике у дневном листу “Ало” у којем је објављен предметни текст је био на тужили. Ово под условом да се радило о чињеници коју је било потребно доказивати, односно чињеници која је била спорна између парничних странака, о чему се за сада не може извести поуздан закључак. Наиме, у одговору на тужбу тужени су истакли приговор неуредности тужбе указујући да тужила није доставила импресум дневних новина “Ало!” како би доказала својство тужених и њихову пасивну легитимацију у овом поступку. Међутим, у односу на основаност тужбеног захтева тужена ВВ је истакла приговор недостатка пасивне легитимације, који по својој природи представља материјалноправни приговор и којим се не оспоравају чињеничне тврдње, указујући да сагласно одредбама Закона о јавном информисању и медијима не постоји одговорност одговорног уредника вести када је тужила већ управила тужбени захтев против одговорног уредника медија, због чега са позивом на одредбу члана 115. став 1. ЗЈИМ налази да не постоји законски основ за успостављање солидарне одговорности одговорног уредника рубрике и главног и одговорног уредника медија. Имајући у виду овакве наводе тужене ВВ у одговору на тужбу којим се оспорава њена одговорност са аспекта примене материјалног права и којим се суштински не оспорава чињенична тврдња из рубрума тужбе да је уредник вести јавног гласила “Ало”, нејасан је закључак првостепеног суда да је ову чињеницу било потребно посебно доказивати у поступку. Поред наведеног, тужила је на припремном рочишту 22.02.2017. године предложила саслушање парничних странака, ком предлогу се тужени нису противили, након чега је првостепени суд донео решење којим се одређује извођење доказа саслушањем парничних странака па тако и саслушањем тужене ВВ који предлог у току поступка тужила није несумњиво и изричито повукла, а првостепени суд није отклонио извођење овог доказа, због чега уколико се по ставу првостепеног суда радило о спорној чињеници у односу на одговорност тужене ВВ за проузроковану штету тужили, нејасно је на који начин првостепени суд закључује да тужила није доставила доказ у прилог чињеници да је тужена уредник рубрике вести дневних новина “Ало”. Доказивање у парничном поступку подразумева сва доказна средства која странкама стоје на располагању. Импресум медија представља један од доказа, с тим да постоји могућност да се битне чињенице утврђују и извођењем других доказа као што су саслушање парничних странака, а у конкретном случају саслушањем тужене ВВ у својству парничне странке би суд, који има и обавезу да се предмет спора свестрано расправи и обавезу да се постављањем питања стара да се у току расправе пруже потребна објашњења да би се утврдиле чињенице од којих зависи одлука о основаности захтева, несумњиво утврдио да ли је била уредник рубрике у којој је објављен текст. Осим наведеног, изрека је неразумљива у овом делу и из разлога што се на основу формулације одлуке у којој је

изостављено да тужена ВВ није у обавези да “солидарно са осталим туженима” тужиљи накнади штету, може се извести закључак да је оваква обавеза, односно овакав захтев усмерен искључиво на тужену ВВ, а не у односу на све солидарне дужнике у смислу одредаба ЗЈИМ, што не одговара постављеном захтеву и примењеном материјалном праву. Из наведених разлога побијана пресуда је у овом делу морала бити укинута.

Како је укинута одлука првостепеног суда у ставу трећем изреке у односу на тужену ВВ, укинута је и одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу шестом изреке којом је обавезана тужиља да туженој ВВ накнади трошкове парничног поступка, будући да одлука о трошковима у овом делу зависи од коначног исхода спора.

На основу изнетог, применом одредбе чл. 391. став 1. и 392. став 2. ЗПП поступку одлучено је као у ставу трећем изреке.

У поновном поступку, првостепени суд ће, имајући у виду примедбе на које му је указано овим решењем, отклонити учињену битну повреду одредаба парничног поступка тако што ће постављањем питања несумњиво разјаснити да ли тужена ВВ оспорава чињеницу да је била уредник рубрике у којој је објављен спорни текст, а за случај да је та чињеница спорна, полазећи од доказних предлога које су парничне странке предложиле у току првостепеног поступка утврдиће ову битну чињеницу и применом материјалног права и то одредби чл. 48, 112, 113, 115. у вези члана 9. ЗЈИМ, о тужбеном захтеву тужиље у односу на тужену ВВ која је означена као солидарни дужник донети нову, правилну и на закону засновану одлуку, за коју ће дати довољне и јасно образложене разлоге.

Одлучујући о трошковима другостепеног поступка по изјављеној жалби тужених овај суд је нашао да туженима “Ringier Axel Springer” д.о.о, ББ, ГГ и ДД не припадају трошкови другостепеног поступка применом одредбе чл. 150, 153. и 154. ЗПП у вези члана 165. ЗПП имајући у виду да нису успели са жалбом, као и да трошкови на име одговора на жалбу тужиље нису били нужни и потребни за вођење овог спора. Из истог разлога, неуспеха по жалби, другостепени трошкови тужиље нису досуђени тужиљи у односу на ове тужене. О трошковима тужене ВВ која је означена као солидарни дужник и као такав представља простог супарничара са осталим туженима, и о трошковима другостепеног поступка тужиље која је изјављена у односу на тужену ВВ суд није одлучивао применом одредбе члана 165. ЗПП, обзиром да је у односу на њу укинута пресуда и предмет враћен на поновно суђење, те ће првостепени суд ове трошкове као и друге трошкове тужиље и тужене ВВ имати у виду приликом доношења нове пресуде.

**Председник већа-судија
Снежане Живковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић